

Mottagare

Hälso- och sjukvårdsnämnden

Hanterade medborgarförslag av hälso- och sjukvårdsnämnden 2023

Förslag till beslut

- Hälso- och sjukvårdsnämnden godkänner rapporten och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning

Som en bilaga till verksamhetsberättelsen ska en redovisning lämnas över hälso- och sjukvårdsnämndens behandlade medborgarförslag under det gångna året. Enligt anvisningarna ska tre medborgarförslag med svar redovisas oredigerade.

Alla folkbokförda på Gotland har möjlighet att lämna ett medborgarförslag till regionfullmäktige som i sin tur kan överlämna till regionstyrelsen eller andra nämnder att utreda och fatta beslut om medborgarförslag. Ett medborgarförslag ska behandlas inom ett år från att det inkom till regionen. Beslutet skickas till förslagsställaren med kopia till regionfullmäktige.

Hälso- och sjukvårdsnämnden mottar omkring fem medborgarförslag per år förutom år 2022 då det inkom 13 stycken. År 2023 inkom sex medborgarförslag varav tre har behandlats av nämnden, samt att ytterligare sex från år 2022 behandlades av nämnden under 2023. De resterande tre som inkom 2023 är planerade att lyftas till nämnden för beslut under första delen av 2024. Sammanfattningsvis beslutade nämnden om nio medborgarförslag under 2023.

Ärendebeskrivning

Enligt anvisningarna för verksamhetsberättelsen från regionstyrelseförvaltningen ska tre medborgarförslag med svar presenteras oredigerade.

Exempel 1: Införa ett vaccinationsprogram för äldre

Vi lever i en tid präglad av stora utmaningar med kompetensförsörjning. I kombination ökar andelen äldre allt mer i landet i stort och i synnerhet på Gotland. För att möta den utmaningen med ambitionen att bibehålla dagens nivå av samhällsservice behöver man göra många åtgärder. Alla bäckar små. Jag föreslår att Gotland, för att minska behovet av vård för äldre, inför ett vaccinationsprogram för äldre. På samma sätt som vi har ett vaccinationsprogram för barn för att rusta dem att möta livet med de bästa

förutsättningarna tänker jag att äldre skulle erbjudas ett vaccinationsprogram med vaccin mot sådant som man kan konstatera orsakar stora behov av vård och omsorg under sin ålderdom. Förslagsvis kulle vaccin mot sådant som säsongsinfluensan, lunginflammation, covid-19 m.m. kunna ingå.

Jag anser att förslaget bör utredas, och om det är lämpligt, godkännas för att kunna möta Gotlands demografi med medborgarnas behov till en rimlig skattepeng. Samt för att främja ett hälsosamt åldrande.

Svar och beslut exempel 1:

Förebyggande åtgärder för att öka människors hälsa och minska vårdbehovet är som medborgarförslaget lyfter, mycket viktigt. Förutom att minska människors lidande och öka den upplevda känslan av hälsa och välmående har det mycket goda effekter på samhällsekonomin. Hälsa- och sjukvårdsnämnden ställer sig generellt positiv till ett vaccinationsprogram för äldre som en del i det förebyggande arbetet, men vill avvakta utredningen om det nationella vaccinationsprogrammet.

Den nationella utredningen är ett regeringsuppdrag som leds av Anders Tegnell (Vaccinationsprogramsutredningen S2022:13). I regeringsuppdraget ingår att säkerställa att de nationella vaccinationsprogrammen och det nationella vaccinationsregistret är ändamålsenliga och effektiva, med beaktande av erfarenheterna från covid-19 pandemin. Utredningen har tre huvuduppdrag; översyn av regleringen av de nationella vaccinationsprogrammen, översyn av regleringen av det nationella vaccinationsregistret samt översyn av huvudmannaskapet för vaccinationer i förskoleklass. Betänkandet ska lämnas senast den 24 januari 2024.

Medborgarförslaget avslås mot bakgrund av den nationella utredningen som pågår och att utredningens slutsatser måste beaktas innan vidare ställningstagande kan göras till att införa ett regionalt vaccinationsprogram för äldre i Region Gotland.

Exempel 2: Sammanslagning av vårdcentraler (Visby Norr och Visby Söder)

Att ha 2 konkurrerande vårdcentraler med liknande namn i en och samma byggnad skapar bara onödig förvirring. Jag föreslår att BVC Visby och Visby Norr borde byta plats och att Visby Norr och Visby Söder slås ihop till att bli en och samma vårdcentral. Fördelen med en ihopslagning är att man kan ha en separat entré från huvudentrén som kan vara till fördel vid olika sjukdomsutbrott och pandemier. Det finns möjlighet att tidsbokningen kan bli mer effektiv vid bl. a. avbokningar och akuttider, och att det är lättare att fylla ut tomma luckor och att täcka upp underbemanning om vårdcentralen inte är uppdelad i två separata enheter. Patienter har lättare att hitta till rätt vårdcentral. BVC Visby får möjlighet att ligga mer separat.

Svar och beslut exempel 2:

Sjukvårdslokaler är komplexa lokaler att göra om- och tillbyggnationer i. Samtidigt lider båda vårdcentralerna på Korpen av lokalbrist och dessutom har

hälso- och sjukvårdsförvaltningen övertagit lokaler från socialförvaltningen där tidigare korttidsenhet var placerad.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har ett uppdrag från hälso- och sjukvårdsnämnden, enligt beslut 2022-06-15 (HSN § 67), att ta fram två förstudier, en för primärvården på Korpen-området och en för en ny vårdcentral i Visby. Förstudien är initierad och kommer att genomföras under 2023. Vad förstudien sedan visar kommer att vara vägledande för såväl ombyggnationen på Korpen-området som för en ny vårdcentral i Visby.

Förvaltningens bedömning är att det som förslagsställaren föreslår är under utredning, om än utifrån perspektivet bästa lösning för primärvården på Korpen-området. Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att medborgarförslaget anses besvarat med förvaltningens tjänsteskrivelse.

Exempel 3: Upprätta avtal om vårdbesök hos legitimerad naprapat

För flera patientgrupper är besök hos legitimerad naprapat för massage och stretching en väletablerad behandlingsform. Ett flertal av landets regioner har besök hos legitimerad naprapat inkluderat i sjukvårdens system för högkostnadsskyddet, dock inte Gotland. Detta innebär tillkommande kostnader för oss i sådana patientgrupper på upp emot 10-20.000 kronor per år! Redan drabbad av sjukdom får man den merkostnaden. Avstår man från behandling blir hälsoläget naturligtvis sämre för den enskilde patienten. Jag föreslår att regionen, likt flertalet övriga regioner, skriver avtal som innebär att besök hos legitimerad naprapat inkluderas i högkostnadsskyddet för sjukvård.

Svar och beslut exempel 3:

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har gjort en omvärldsanalys kring hur övriga regioner i Sverige hanterar frågan om subventionerad vård hos naprapater. Det visar att i dagsläget har cirka åtta regioner avtal gällande vård hos naprapat. Hos flera regioner är vården begränsad till antingen ett visst antal besök hos naprapat alternativt till vissa patientgrupper. Vissa regioner har också begränsat de totala besöken hos naprapater och de patienter som då inte får plats hänvisas till regionens fysioterapeuter, detta av främst ekonomiska skäl.

Förvaltningen har genom åren fått flera förslag/önskemål från medborgare om att även Region Gotland ska ha vårdavtal med naprapater. Tidigare har förvaltningen hänvisat till att naprapater inte har varit en yrkeskategori med legitimationskrav och därmed hänvisat patienter att istället uppsöka främst fysioterapeuter i antingen regionens regi eller vid privat alternativ. Då det också tidigare varit relativt ovanligt med vårdavtal med naprapater hos övriga regioner har förvaltningen bedömt att inte sluta vårdavtal med naprapater. Naprapat är sedan 2006 en skyddad yrkestitel med legitimationskrav som utfärdas av Socialstyrelsen.

Hälso- och sjukvården på Gotland har en väl utbyggd fysioterapi med både fysioterapeuter i egenregi och i privat regi, det råder inget remisskrav till verksamheten. Att sluta vårdavtal med naprapater skulle kräva en upphandling

enligt LOU. Enligt förslagsställaren innebär det för personer i patientgruppen som skulle vara aktuell en kostnad på 10-20 000 kronor per år, denna kostnad skulle vid ett vårdavtal istället till stor del tillfalla hälso- och sjukvårdsförvaltningen, om inte antalet besök per patient begränsas. Ett besök hos en naprapat kostar cirka 700-1000 kronor.

Förvaltningens bedömning är att ett vårdavtal med naprapater helt utan begränsningar skulle bli mycket kostsamt. Förvaltningens bedömning är också att någon enhetlighet av begränsningar inte finns bland de regioner som idag har vårdavtal med naprapater. Likaså bedömer förvaltningen att de behandlingar som förslagsställaren hänvisar till hos naprapat idag kan erhållas av fysioterapeuter vid behov.

Med de kärva ekonomiska tider som hälso- och sjukvårdsförvaltningen står inför, liksom hela Region Gotland, är det nödvändigt att prioritera eventuella kostnadsökningar, vilka innebär kostnadssänkningar någon annanstans. Bedömningen är att vårdavtal med naprapat inte kan prioriteras i nuläget.

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar att avslå medborgarförslaget.

Bedömning

Hälso- och sjukvårdsnämnden har under 2023 behandlat nio medborgarförslag (tre inkomna under 2023 och sex inkomna under 2022).

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har bra kontroll på hanteringen av medborgarförslag. Nämndsekreteraren fördelar medborgarförslagen till berörd handläggare och därefter sker en gemensam planering för när ärendet kan lyftas till nämnden. Vanligtvis kan det göras inom några månader men ibland kan det behövas längre tid för utredning av ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse hälso- och sjukvårdsförvaltningen daterad 2024-01-04

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

Marie Loob
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Skickas till

Regionstyrelsen